

ภาระหนี้ประชาชนยังอยู่ในระดับที่ต้องติดตาม ภายใต้แรงกดดันจากค่าใช้จ่ายและรายได้

นายฉันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า โฆษกกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เดือนกุมภาพันธ์ 2569 จำนวน 6,469 ราย ซึ่งครอบคลุมประชาชนทั่วประเทศ เกี่ยวกับภาระหนี้สินของประชาชนและแนวโน้มในอนาคต ผลการสำรวจพบว่า สัดส่วนหนี้สินของประชาชนในปี 2568 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยมีสาเหตุหลักมาจากค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ในปี 2569 ประชาชนมีแนวโน้มระมัดระวังทางการเงินมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนของรายได้และภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสถานะทางการเงินของประชาชน ซึ่งยังคงต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

- **ภาพรวมภาระหนี้สินของประชาชน** พบว่า ประชาชนมีสัดส่วนหนี้สินที่ร้อยละ 62.44 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากผลการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2568 ที่ร้อยละ 50.99 โดยเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่า **พนักงานของรัฐ เกษตรกร และ รับจ้างอิสระ** เป็นอาชีพที่มีสัดส่วนหนี้สินสูงที่สุด และเมื่อพิจารณาตามรายได้ พบว่า กลุ่มรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะมีสัดส่วนหนี้สินเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยพบว่ากลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท เป็นกลุ่มรายได้ที่มีสัดส่วนหนี้สินมากที่สุด ตามมาด้วยกลุ่มรายได้ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท และประชาชนที่มีหนี้สินที่ร้อยละ 78.86 มีลักษณะหนี้สินเป็นหนี้ในระบบ ตามมาด้วยหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบที่ร้อยละ 13.72 และหนี้นอกระบบ ที่ร้อยละ 7.43 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่า พนักงานของรัฐ พนักงานเอกชน และนักศึกษา เป็นกลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนหนี้ในระบบมากที่สุด ที่ร้อยละ 89.09 82.71 และ 80.28 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มเกษียณอายุและไม่ได้ทำงาน และกลุ่มอาชีพรับจ้างและบริการอิสระเป็นกลุ่มที่มีภาระหนี้นอกระบบสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนถึงการเข้าถึงการขาดแคลนโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินตามกฎหมาย ในขณะที่กลุ่มอาชีพเกษตรกรเป็นที่มีสัดส่วนหนี้ทั้งสองระบบมากที่สุด ซึ่งอาจสะท้อนถึงลักษณะภาระทางการเงินของภาคเกษตรในปัจจุบันที่มีความเปราะบาง เช่นเดียวกับการพิจารณาตามกลุ่มรายได้ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาทเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนหนี้นอกระบบและหนี้ในทั้งสองระบบมากที่สุด

- **ประเภทของหนี้สิน** ในการสำรวจในภาพรวม พบว่า การกู้เงินจากสถาบันการเงินยังเป็นสัดส่วนหนี้สินที่ประชาชนมีสัดส่วนมากที่สุด ที่ร้อยละ 23.23 ตามมาด้วยบัตรเครดิต การผ่อนชำระหรือขอสินเชื่อผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และการกู้สหกรณ์ ที่ร้อยละ 19.90 ร้อยละ 12.90 และ ร้อยละ 12.87 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกตามอายุ พบว่า ประชาชนอายุต่ำกว่า 29 ปีมีสัดส่วนหนี้สินจากการผ่อนชำระและขอสินเชื่อผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ในสัดส่วนที่สูงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเป็นลักษณะที่อาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะในกลุ่มคนอายุระหว่าง 20-29 ปี ที่มีสัดส่วนการมีหนี้สินในลักษณะดังกล่าวสูงถึง ร้อยละ 27.25 ในขณะที่กลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนหนี้สินเป็นการกู้ยืมจากสถาบันการเงินมากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่า นักศึกษามีสัดส่วนการมีหนี้สินผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์มากที่สุดที่ร้อยละ 31.55 รองลงมาด้วยหนี้สินจากการกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

- **จำนวนหนี้สินที่มีการผ่อนชำระต่อเดือน** พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนมากมีการผ่อนชำระไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ที่ร้อยละ 38.91 ตามมาด้วย ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน ที่ร้อยละ 34.59 และการชำระ 10,000 – 30,000 บาทต่อเดือน ที่ร้อยละ 19.29 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มรายได้ พบว่า ยิ่งระดับรายได้สูงขึ้น ก็ยังมีแนวโน้มในการชำระหนี้ต่อเดือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการรับภาระหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ที่แตกต่างกันในแต่ละระดับรายได้

- **สาเหตุของหนี้สิน** ในภาพรวม พบว่า ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำที่เพิ่มมากขึ้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนมีการสร้างภาระหนี้สินมากที่สุด โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 29.06 และตามมาด้วยการซื้อสินทรัพย์ อาทิ ที่อยู่อาศัยและยานพาหนะ ที่ร้อยละ 25.83 และการสร้างหนี้เพื่อการลงทุน ที่ร้อยละ 13.45 เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุที่ต่ำกว่า 20 ปี และกลุ่มที่อายุมากกว่า 60 ปี มีสัดส่วนการสร้างหนี้

มาจากค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยที่เพิ่มมากขึ้นสูงที่สุด ที่ร้อยละ 37.88 และ 24.88 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มอายุอื่นๆ มีสาเหตุหนึ่งมาจากการซื้อสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายประจำที่เพิ่มมากขึ้นเป็นสำคัญ และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มรายได้ พบว่า กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท มีสัดส่วนการสร้างหนี้จากค่าใช้จ่ายประจำที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนการซื้อสินทรัพย์เป็นสาเหตุของหนี้สินมากที่สุด สำหรับสาเหตุเพื่อการลงทุน พบว่า ในกลุ่มที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจะยังมีสัดส่วนหนี้สินจากการลงทุนเพิ่มมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม พบว่า กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีสัดส่วนการมีหนี้สินจากค่าใช้จ่ายฉุกเฉินและรายได้ที่ลดลงมากกว่ากลุ่มรายได้อื่นๆ ซึ่งสะท้อนถึงความเปราะบางทางการเงินและความเสี่ยงในการสร้างหนี้ในอนาคตได้มากกว่า

สำหรับแนวทางปรับตัว ในภาพรวม พบว่า การลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและการหารายได้เพิ่ม ยังคงเป็นแนวทางสำคัญในการปรับตัวของประชาชนเช่นเดียวกับการสำรวจปี 2568 ตามมาด้วยการวางแผน ค่าใช้จ่ายและการลดค่าใช้จ่ายประจำลง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีสัดส่วนความต้องการปรับโครงสร้างหนี้และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ในขณะที่การวางแผนค่าใช้จ่าย ได้รับความนิยมในกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 มากกว่ากลุ่มอื่นๆ

● **แนวโน้มสถานการณ์หนี้สิน ปี 2569** ในภาพรวม พบว่า ประชาชนมีแนวโน้มว่าจะไม่มีการสร้างหนี้เพิ่มเติมในปี 2569 สูงถึงร้อยละ 61.84 และในส่วนที่คาดการณ์ว่าจะมีการสร้างหนี้ในปี 2569 มีสาเหตุมาจากการค่าใช้จ่ายประจำและจำเป็นมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ที่ร้อยละ 15.52 ตามมาด้วยการสร้างหนี้เพื่อการชำระหนี้ ปัจจุบัน ที่ร้อยละ 4.86 และการลงทุนระยะยาว ที่ร้อยละ 4.48 เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มเจ้าของกิจการมีแนวโน้มการสร้างหนี้สินเพื่อการประดับประดาธุรกิจหรือกิจการมากกว่าการสร้างหนี้สินเพื่อการลงทุนในการขยายกิจการ ในขณะที่กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพอิสระ มีสัดส่วนมองว่าจะต้องมีการสร้างหนี้สินเพื่อการชำระหนี้เก่าและรายได้ที่ไม่แน่นอนสูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนถึงมุมมองและความกังวลต่อการดำเนินกิจการ การคาดการณ์แนวโน้มการเกษตร และสถานการณ์เศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในขณะที่กลุ่มอาชีพที่มีรายได้แน่นอน อาทิ พนักงานของรัฐและพนักงานเอกชน มีแนวโน้มจะสร้างหนี้สินเพื่อการซื้อสินทรัพย์มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ และเมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มรายได้ พบว่า กลุ่มรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท มีแนวโน้มจะมีการสร้างหนี้สินในปี 2569 มากที่สุด โดยเฉพาะจากค่าใช้จ่ายประจำและจำเป็นที่เพิ่มขึ้นและการสร้างหนี้เพื่อการซื้อสินทรัพย์ที่สูงกว่ากลุ่มรายได้อื่นๆ ขณะที่กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีแนวโน้มการสร้างหนี้ในปี 2569 จากรายได้ที่ไม่แน่นอนมากกว่ากลุ่มรายได้อื่นๆ อาจสะท้อนถึงความไม่มั่นคงทางรายได้ที่เกิดขึ้นในกลุ่มรายได้ดังกล่าว ในขณะที่ กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 40,001 บาทกลับมีแนวโน้มที่จะไม่มีการสร้างภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้นในปี 2569

นายันทพพงษ์ กล่าวถึงท้ายถึงผลการสำรวจครั้งนี้ว่า ภาระหนี้สินของประชาชนยังถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยผลการสำรวจที่สะท้อนถึงระดับหนี้สินที่ยังอยู่ในระดับสูง รวมถึงความเปราะบางทางการเงินในหลายกลุ่ม ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคการบริโภคและการผลิต รวมถึงความกังวลของประชาชนในการใช้จ่าย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบรรยากาศทางเศรษฐกิจและกำลังซื้อของประชาชนที่จะเปลี่ยนแปลงในระยะต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ ยังคงติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งดำเนินมาตรการที่เกี่ยวข้องในด้านการดูแลราคาสินค้าและบริการ การบรรเทาภาระค่าครองชีพ การส่งเสริมบรรยากาศการบริโภคภายในประเทศ รวมถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถขยายช่องทางการตลาดและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีส่วนช่วยลดแรงกดดันด้านค่าใช้จ่ายของประชาชน และเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการภาระหนี้ในภาพรวม พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในการรองรับความผันผวนจากปัจจัยภายนอกที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจยังสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป